

Θρίαμβος

Τετάρτη, 20 Φεβρουαρίου 2013
6:30 μμ

Σημασία

1. Υμνος προς τιμήν του Διονύσου που ψαλλονταν στις εορταστικές τελετές του.
2. Επιθετο του Διονύσου, 'Ιακχου¹
3. (μεταφ) Σκάνδαλον
4. Τιμητική Πομπή με μορφή παρελασεως για τον εορτασμο καποιας νικης ή αναλόγου κατορθώματος.
5. Ατιμωτική πομπή κατά μιμηση του τιμητικού θριάμβου, διαπομπευση

Παραγωγή

Θριαμβεύω.

* Α΄ Μτβ.

ο 1) Θριαμβολογώ, προσβάλλω (κάπ.) με θριαμβολογίες: + εθριάμβευσαν αυτούς οι Τούρκοι και έδειξαν (Σφρ., Χρον. 1404).

ο 2) (Προκ. για ηττημένο) διαπομπεύω: + (Πανάρ. 7330).

ο 3) Διαφημίζω: + εσπούδαζαν οι άγιοι να κρύβουν τας αρετάς ..., να μην τας θριαμβήσουν (Βίος αγ. Νικ. 220 (-ηύουν για ομοιοκαταληξία)).

* Β΄ Αμτβ.

ο 1) αναδεικνύομαι νικητής, νικώ: ο (Σουμμ., Παστ. φίδ. Χορ. γ΄ [87]). [μτγν. θριαμβεύω. Η λ. και σήμ.]

θρίαμβος (ο).

1) Επινίκια πομπή· νίκη: θρίαμβον ... για κείνον που τον πόλεμον έμελλε να νικήσει (Θησ. Θ΄ [[303]]).

2) Επευφημία: ποιους θρίαμβους εδώ 'ρθες για να πάρεις; (Ζήν. Πρόλ. 112). [αρχ. ουσ. θρίαμβος. Η λ. και σήμ.]

Πηγή: Εμμανουήλ Κριαρά "Λεξικόν της Δημόδους Ελληνικής Γραμματείας"

Συνώνυμα

Του ατιμωτικού θριαμβου [σημ.5]

- ο Περιαγωγή
- ο Διαπομπευση
- ο Συγυρισμα
- ο Σουργελο
- ο Γιβεντο
- ο Πομπή
- ο Γαιδαροκαθισμα

Εγκυκλοπαιδικά

Ο Κ. Σιμόπουλος^{154.165} περιγραφει ατιμωτικο θριαμβο αιχμαλώτου βασιλια:

'Αναμεσα σε αυτά τα **λαφυρα*** ηταν και οί άλυσοδεμένοι ηγεμόνες των κατακτημένων χωρών, πού σύρονταν σιδηροδέσμιοι οικογενιακως για εύφροσύνη τού ρωμαϊκού λαού, πριν από τήν κάθειρξη, τόν βασανισμό καί τη θανάτωση τους. Ό Περσεύς, ό αιχμάλωτος βασιλιάς,

ακολουθούσε ντυμένος « φαιόν ιμάτιο ν». Και όπως γράφει ο Πλούταρχος, ίδινη τήν εντύπωση πως θόλωσε ο νους του και εχαν σαλέψει εντελως τα λογικά του από τις φοβερές συμφορές : «υπό μεγέθους των κακων πάντα θαμβούντι και παραπεπληγγμένω μάλιστα τον λογιόμον έοικώς;». Ειχε εκλιπαρήσει τόν Ρωμαίο στρατηγό νά μή τόν **διακομπεύσει**. Αλλα ό Αιμίλιος Παύλος τού απάντησε μέ ωμότητα και κυνισμό, πώς στό χέρι του είναι νά αποφύγει αυτή τήν ατίμωση «... αν βούληται» - εννοώντας πως μπορούσε, άν ήθελε, νά αυτοκτονήσει αντί νά παρελάσει κι' αυτός, **λάφυρο** ανάμεσα στα λάφυρα. του νικητή. 154.165

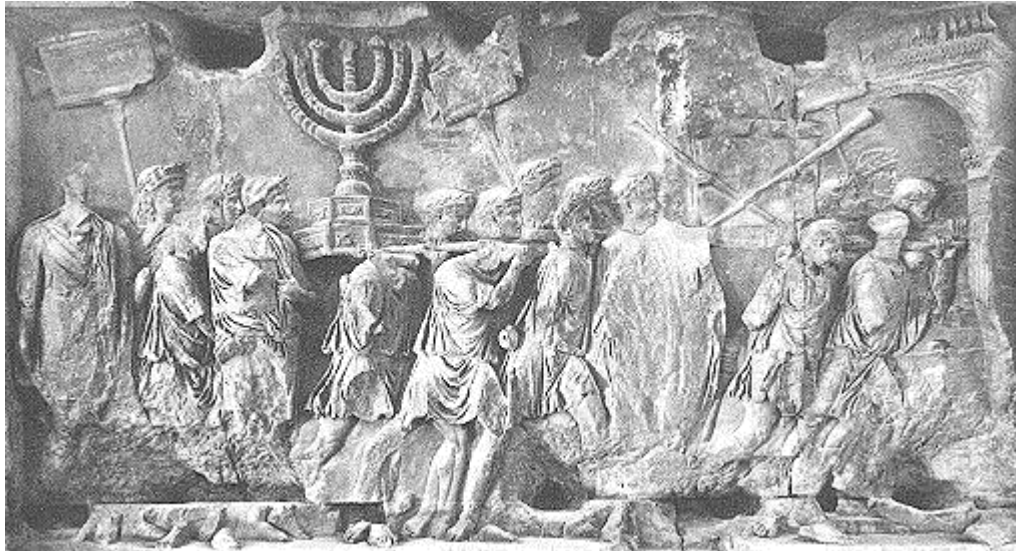
*) λαφυρο= λατινικά *roba* (βλ. λήμμα ρόμπα)

Τόν έκλεισαν στό ν «κάρκαρο». γράφει ό Δίων ό Κάσιος. μέ τά παιδιά του. Ό κάρκαρος (*carcer*) ήταν βαθεια υπόγεια, κατασκότεινη και δυσώδης από τόν συνωστισμό φυλακή, όπου έκλειναν τούς μελλοθάνατους κακούργους -«όρυγμα κατάγειον βαθύ .. σκότους δε πλήρες και δυσσομίας διά τό πλήθος των παραδιδομένων εις τούτον τόν τόπον ανδρών ιών επί θανατικους έγκλήμασι καταδικαζομένων». Και ήταν τόσο πολλοί ριγμένοι σ'αυτό το ερεβωδες και κατάστενο πηγάδι, θηρία άγρια χωρίς τίποτα ανθρώπινο από τή φοβερή κακοκάθεια - τροφή. νερό. φυσικές ανάγκες, όλα <ητκιψι>ρ-μένα* - και τόση ή δυσωδία πού αναδινόταν, ώστε δεν άντεχε κανείς νά ζυγώσει Τά·δύο του παιδιά - 14 και 12 χρόνων - πέθαναν σέ λίγες μέρες. Μετέφεραν ύστερα τόν Περσέα σέ άλλο υπόγειο δεσμωτήριο και τόν εγκατέλειψαν στή διάκριση τών βασιανιστών του πετούσαν σπαθί για νά αυτοχειριασθεΓ και σκοινί για νά κρεμαστεί - «'ερριπτον δ' αίτω και ξίφος προς αναίρεση και κάλω κι προς άγχάνην. εξουσίας όδιδόμενης ως βούλητο χρήσασθαι» Τού επέβαλαν τό μαρτύριο τής αύπνίας. Τόν έπιτηρούσαν μέρα νύχτα, γράφει ό Πλούταρχος, κι' όταν έκλεινε τά μάτια του για νά κοιμηθεί, δέν τόν άφηναν, τόν κρατούσαν μέ κάθε τρόπο ζύπνιο, ώσπου εξαντλήθηκε και πέθανε - «και συνέχειν έγρηγορότα παση μηχανή, μέχρι ού τούτον τόν τρόπον εκπονηθείς έτελευτησεν» .154

ΕΙΚΟΝΕΣ

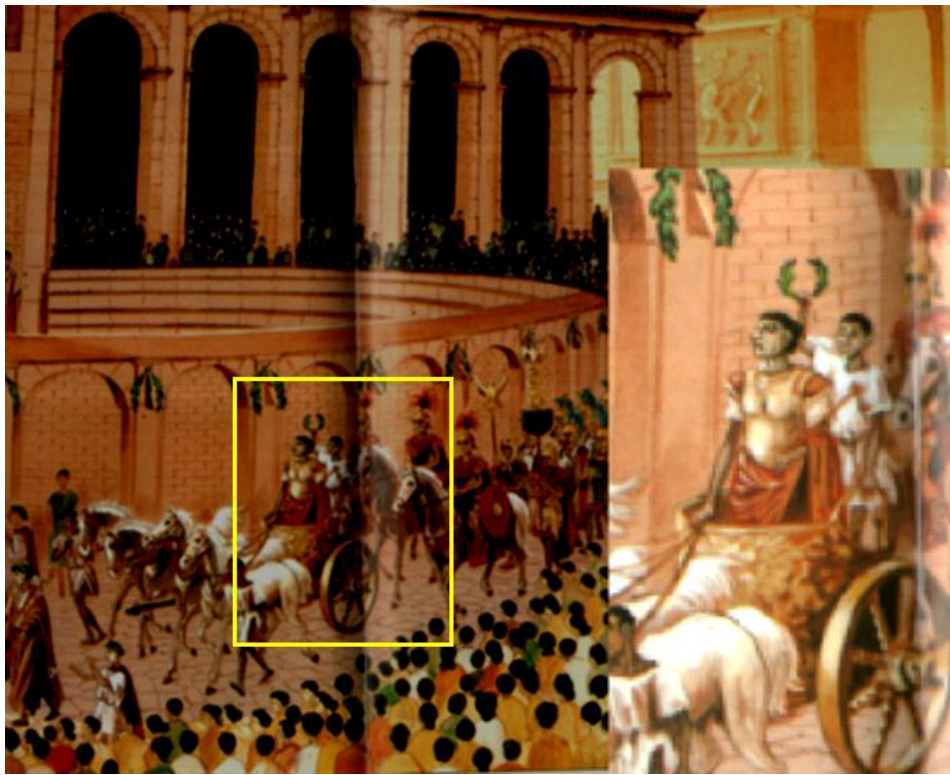
1

Ο τιμητικός θριαμβος του Τιτου με τα λάφυρα από την Ιερουσαλήμ

2

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΙΜΗΤΙΚΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ

Αναφορές

1

(140.) Ἰακχε θρίαμβε, σὺ τῶνδε χοραγέ

2

Diodorus Siculus Hist., Bibliotheca historica (lib. 1–20).

(2.) ὀνομάσθαι. Θρίαμβον δ' αὐτὸν ὀνομασθῆναί φασιν ἀπὸ τοῦ πρῶτον τῶν μνημονευομένων καταγαγεῖν ἀπὸ τῆς στρατείας θρίαμβον εἰς τὴν πατρίδα, τὴν ἐξ Ἰνδῶν ποιησάμενον ἐπάνοδον μετὰ πολλῶν λαφύρων. παραπλησίως δὲ καὶ τὰς λοιπὰς προσηγορίας (5)

3

Dionysius Halicarnassensis Hist. et Rhet., Antiquitates Romanae.

ἐνίκησεν ἢ σπένδεσθαι παραινουσα τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον γνώμη, γίνονται τ' ἀνοχαὶ τοῦ πολέμου πρὸς αὐτοὺς τεσσαρακονταετείς, καὶ οἱ μὲν ἀπήρσαν πολλάς τῇ πόλει τῆς εἰρήνης χάριτας εἰδότες, ὁ δὲ Μάλλιος (5) ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν, ἐπὶ τῇ καταλύσει τοῦ πολέμου τὸν πεζὸν θρίαμβον αἰτησάμενος, ἔλαβεν. ἐγένετο δὲ καὶ τίμησις ἐπὶ τῆς τούτων ἀρχῆς, καὶ ἦσαν οἱ τιμησάμενοι πολῖται σφᾶς τ' αὐτοὺς καὶ χρήματα καὶ τοὺς ἐν ἤβῃ παῖδας ὀλίγων πλείους τρισχιλίων τε καὶ (10) δέκα μυριάδων.

4

"Ο ετέρου πραγματεῖαν υπεισερχόμενος ... διὰ δαρμού και κουράς και **θριάμβου** και διηνεκούς εξορίας υπομενέτω τιμωρίαν".

[Αρμενόπουλος - Εξάβιβλος . 499 σ. 364 Βιβ. VI Ττ. ΙΔ - Περί διαφόρων Ποινών §12]